

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2025

Marking Scheme

Polish

Ordinary Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

In reading the marking scheme the following points should be noted:

- In all sections of the examination the answers given on the marking scheme should not be considered as the only possible answers that may be accepted. Alternative expressions, phrases and words which convey a similar meaning to those on the published marking scheme are also acceptable.
- The detail required in any answer is determined by the context and the manner in which the question is asked, and by the number of marks assigned to the answer in the examination paper. Requirements and mark allocations may, therefore, vary from year to year.
- Words, expressions or phrases must be correctly used in context and not contradicted, and where there is evidence of incorrect use or contradiction, the marks may not be awarded.
- As a general rule, if in doubt about the validity of any answer, examiners must consult their Advising Examiner before awarding marks.

PLEASE NOTE: In reading this marking scheme, the following points should be noted:

A **forward slash /** before an answer indicates that the answer is synonymous with that which preceded it or is an alternative answer. Answers separated by a forward slash cannot therefore be taken as different answers.

A **Tick ✓** before an answer indicates that the answer is a separate answer, which may be considered as independent of any other suggested answers to the question.

Rounded brackets () indicate material which is not considered to be essential in order to gain full marks.

Annotations used in the marking

Not all responses are annotated

Annotation	Meaning
✓	Correct
_____	Language / Grammar error(s)
~~~~~	Unclear
MMS	Modified Marking Scheme applied
^	Omission
-	Question has not been answered
[...]	Irrelevant material
{...}	Answers given in the wrong language

Answers given in the wrong language e.g. answers in Irish/English when Polish is required or answers in Polish when Irish/English is required - award 50% of marks.

Część A

Czytanie

120 punktów

Zadanie 1: Tekst 1 (40 marks)

(a) *Co mówi Ania na temat 1 listopada? Podaj 2 szczegóły.*

(akapit 1)

Any **two** items:

(2 x 3 marks)

- ✓ Wszystkich Świętych/święto
- ✓ lubi ten dzień
- ✓ nie idzie się do szkoły
- ✓ wspominamy zmarłych
- ✓ spotykamy się z rodziną

(b) *Podaj 2 informacje dotyczące cmentarza, na który pojechała Ania.*

(akapit 2)

Any **two** items:

(2 x 2 marks)

- ✓ na wsi
- ✓ mały
- ✓ niedaleko lasu
- ✓ pochowani są tam dziadkowie jej taty

(c) *Co robił tata Ani wraz ze swoimi dziadkami w wakacje? Podaj 3 szczegóły.*
(akapit 2)

Any **three** items:

(3 x 2 marks)

- ✓ zrywał truskawki
- ✓ chodził nad jezioro
- ✓ chodził do lasu/na grzyby

(d) *Who visited Ania and her family on Christmas Eve? Tick ☒ the **three** correct answers from the six boxes below.* (paragraph 3)

A (2 marks)

C (2 marks)

F (2 marks)

(e) *Indicate whether the following statements are **true** or **false**. Put a tick (✓) in the appropriate boxes.* (paragraphs: 3, 4, 5)

	True	False	Marks
(i) Ania's family shared a holy wafer.	✓		-
(ii) There was fish on the table during the festive supper.		✓	2
(iii) Ania felt great.	✓		2
(iv) Ania's mother and grandfather quarrelled a bit.	✓		2
(v) Ania opened her present quickly.		✓	2
(vi) Ania's father was playing a Christmas carol on the flute.		✓	2

(f) *List **three** details of what Ania saw through the window.* (paragraph 5)

Any **three** items:

(3 x 2 marks)

- ✓ darkness
- ✓ snow
- ✓ glistening snowflakes
- ✓ a lantern

(g) *What was Ania thinking about?* (paragraph 6)
One of: (2 marks)

- ✓ That she was happy.
- ✓ She wanted the moment to last forever.

Zadanie 2: Tekst 2 (40 marks)

(a) Dopasuj **śródtytuły** z ramki do odpowiednich części **tekstu 2** oznaczonych cyframi 2 – 6.

- 2. Przyjaźń i przygoda (2 marks)
- 3. Harcerska zaradność (2 marks)
- 4. Pomoc innym (2 marks)
- 5. Kontakt z naturą (2 marks)
- 6. Kary (2 marks)

(b) Uzupełnij poniższą tabelkę na podstawie **tekstu 2**.

(część 1)

(i) Co oznacza skrót ZHP?	Związek Harcerstwa Polskiego	2 marks
(ii) Kiedy powstał ZHP?	Przed II wojną (światową)	2 marks

(c) Określ, czy podane zdania (ii) – (vi) to **prawda** czy **fałsz**. Odpowiedzi zaznacz (✓) w tabeli, zgodnie z przykładem (i).

(części: 2, 3)

	Prawda	Fałsz	Marks
(i) Dziewczeta i chłopcy należą do tych samych drużyn.		✓	0
(ii) Zbiórki harcerskie odbywają się raz w roku.		✓	2
(iii) Na swoim ślubie Olga Drahonowska i Andrzej Małkowski ubrani byli w harcerskie mundury.	✓		2
(iv) Harcerze sami budują obóz.	✓		2
(v) Na obozie harcerze wywieszają polską flagę każdego wieczoru.		✓	2
(vi) Harcerze potrafią przetrwać w trudnych warunkach.	✓		2

(d) *Scouts help others. List **three** examples of such help.* (section 4)

Any **three** items: (3 x 2 marks)

- ✓ during floods
- ✓ in case of fire
- ✓ shopping for elderly people
- ✓ visit sick people
- ✓ give orphans gifts

(e) *Give **three** details about the requirements of the skill called Three Feathers.* (section 5)

Any **three** items: (3 x 2 marks)

- ✓ no talking for 24 hours
  - ✓ no eating for next 24 hours
  - ✓ hide in the woods so that no one can find him
- or
- hide in the woods (1 mark)

(f) *Indicate the correct answer for the questions (i) – (ii) below, tick ☒ the box next to the chosen answer. Tick **one** answer for each question.* (section 6)

(i) A scout is:

B (2 marks)

(ii) What is the punishment mentioned for the breaking of a scout's rule?

D (2 marks)

Zadanie 3: Tekst 3 (40 marks)

(a) *Wskaż poprawną odpowiedź w pytaniach (i) oraz (ii), zaznaczając ☒ w okienku przy wybranej odpowiedzi.* (część 1)

(i) Miasto profesora Miodka to:

C (2 marks)

(ii) Od kiedy profesor Miodek prowadzi programy telewizyjne?

A (2 marks)

(b) *Jakie cechy profesora Miodka sprawiają, że jest lubiany przez Polaków? Podaj 3 szczegóły.* (część 1)

Any **three** items: (3 x 2 marks)

- ✓ pasja
- ✓ osobowość
- ✓ humor

(c) Wypisz z tekstu **2** wyrazy, które mogą być użyte tylko w sytuacji nieformalnej. (część 2)

Any **two** items:

(2 x 3 marks)

- ✓ super
- ✓ wypas
- ✓ full wypas
- ✓ spoko

(d) Describe Jan Miodek's reaction to the word wow.

(section 3)

- ✓ He gets irritated.

(2 marks)

(e) Where does Jan Miodek get the ideas for his texts? Give **four** details.

(section 4)

Any **four** items:

(4 x 2 marks)

- ✓ newspapers
- ✓ books
- ✓ shopping
- ✓ travels by train
- ✓ travels by bus
- ✓ talks to students
- ✓ life
- ✓ from everybody

(f) According to the example below, match columns **A** and **B**.

(section 5)

1.	2.	3.	4.
b)	a)	d)	c)
-	2 marks	2 marks	2 marks

(g) Uzupełnij **po polsku** zdania (ii) – (v), zgodnie z przykładem (i). Wybierz brakujące wyrazy z tabeli, użyj właściwej formy gramatycznej. Uwaga, jeden wyraz pozostanie niewykorzystany.

(1 mark for choosing correct word, 1 mark for grammatical structure)

(i) Jan Miodek jest **profesorem**.

(ii) W programach profesora Miodka widzowie zadają pytania związane z **językiem** polskim. (2 marks)

(iii) Poprzez poprawność językową wyrażamy **szacunek** do innych użytkowników języka polskiego. (2 marks)

(iv) W dziedzinie **technologii** jest wiele słów, które pochodzą z języka angielskiego. (2 marks)

(v) Profesor Miodek ekscytuje się, gdy **opowiada** o języku. (2 marks)

Część B: Pisanie (60: 30, 30)**Zadanie 4: (a) lub (b), lub (c)****(30 marks: Content 15 marks, Expression 15 marks)****Zadanie 5: (a) lub (b), lub (c)****(30 marks: Content 15 marks, Expression 15 marks)****Content:**

Very good	15-11 marks	Content - relevant Coherence very good Communication intention fulfilled Few mistakes in register
Good	10-6 marks	Content - relevant but limited Coherence good Communication intention more or less respected Some mistakes in register
Fair	5-0 marks	Content – very limited Coherence fair Communication intention struggling for accuracy Many mistakes in register

Expression:

Very good	15-11 marks	Very good vocabulary Rare grammar errors Minor loan translations Words mostly spelt correctly
Good	10-6 marks	Good vocabulary Grammar correct more often than incorrect Few loan translations Frequent spelling mistakes
Fair	5-0 marks	Poor vocabulary Grammar incorrect more often than correct Big interference from English Many spelling mistakes

Część A - Wywiad z Adamem Wajrak – dziennikarzem i przyrodnikiem (30 marks)

1. *Uzupełnij tabelę.* (2 × 3 m)

(i)	Ile lat Adam Wajrak mieszka w Puszczy Biaowieskiej?	27 lat
(ii)	Dlaczego Adam Wajrak przeprowadził się do puszczy?	One of: - jego żona chciała prowadzić w puszczy badania - puszcza to fascynujące miejsce - to miejsce urzekło go już w czasach studenckich or - żona chciała się przeprowadzić (2m)

2. *Jakie zajęcia wykonuje Adam Wajrak w puszczy? Podaj 3 szczegóły.*Any **three** of:

(3 × 3 m)

- kosi trawę
- rąbie drzewo
- naprawia dach
- maluje płot
- sprząta szopę
- pisze artykuły

3. *Co Adam Wajrak robi rano?*Any **one** of:

(3 m)

- idzie do lasu
- obserwuje przyrodę
- je śniadanie
- zabiera psa na spacer

4. *Jakie zwierzęta można spotkać w Puszczy Białowieskiej? Podaj 3 szczegóły.*

(3 × 3 m)

Any **three** of:

- żubry
- wilki
- lisy
- jelenie
- borsuki
- nornice
- myszolewce

5. *Czym Adam Wajrak jeździ po puszczy?*

(3m)

- rowerem

Część B - Kazimierz Dolny (21 marks)

1. *W jakim województwie leży Kazimierz Dolny?* (3 m)
- lubelskim
2. (i) *Kiedy w Kazimierzu Dolnym odbywa się festiwal Dwa Brzegi?* (3 m)
- co roku/na przełomie lipca i sierpnia/w lipcu i sierpniu
or
w lipcu/w sierpniu (1 m)
(ii) *Jakie filmy można zobaczyć podczas trwania festiwalu Dwa Brzegi? Podaj 2 szczegóły.*
Any **two** of: (2 × 3 m)
- fabularne
- dokumentalne
- animowane
- z różnych krajów świata
3. *Wymień 2 rodzaje warsztatów, które odbywają się w Kazimierzu Dolnym?*
Any **two** of: (2 × 3 m)
- sztuki ulicznej
- jogi
- pszczelarskie
or
- sztuki (2 m)
4. *Jakiego przysmaku można skosztować w Kazimierzu Dolnym?* (3 m)
One of:
- (miejscowego) wypieku
- koguta (z ciasta)
- oponki (z dodatkami)

Część C - Recenzja książki (30 marks)

1. Complete the table below about the book *Jowita zostaje*.

(3 × 3 m)

Venue of the protest	Poznań/dormitory/Jowita	(3 m)
Date of the protest	December 2023	(3 m)
	or December/2023	(2 m)
Number of days of the protest	Ten	(3 m)

2. Tick (✓) **true** or **false**.

(3 m)

The students are also the authors of the book *Jowita zostaje*. **True**

3. List **two** details about the contents of the book.

(2 × 3 m)

Any **two** of:

- instructions
- program/schedule of the protest
- correspondence
- interviews
- articles
- essays
- photos
- leaflets
- posters

4. Mark (✓) the correct answer.

(3 m)

Closing down the dormitory would mean for the students:

higher cost of living

☒

less hours at work

☐

more time available for self-development

☐

more time for hobbies

☐

5. (i) How was the book received?

(3m)

- enthusiastically

(ii) Who read the book? Give **two** details.

(2 × 3 m)

Any **two** of:

- students
- parents

- teachers

Część D - Dmuchane meble (15 marks)

1. What type of furniture is mentioned here? (3m)

- stools/chairs

2. In what shape can the furniture be bought? (3m)

- in a roll

3. Tick (✓) true or false.

There is only silver furniture available. **False (3m)**

4. (i) What weight will damage the Oskar Zięta's furniture? (2 x 3 m)

- 2 tonnes

(ii) From whom did Oskar Zięta get his interest in metal?

- from his grandfather

Część E – Wiadomości (24 marks)

Item 1

1. Fill in the table below about Amp Football. (2 x 3 m)

Against who was the Polish team playing?	Kenya
What was the result of the match?	Poland 1, Kenya 0 / Poland won or 1 – 0 (2 m)

Item 2

2. What do we learn about Rysiek, the cat? Give **two** details.

Any **two** of: (2 x 3 m)

- from a shelter
- he regularly accompanied his owner to the train
- he waited until the train left
- he was loyal
- he was smart

Item 3

3. Give **two** details about the project run by the Copernicus Science Centre.

Any **two** of: (2 x 3 m)

- The Centre runs workshops *Lets discover it!*
- The workshops take place in small towns
- The workshops take place during weekends
- The workshops take place in local libraries/community centres/sport centres/schools
- The teachers show adults how to discover science with a child
- No advanced technical equipment is needed
- No costly tools are needed

- Participants get a free kit to experiment at home

Item 4

4. *Describe the Porcelain Square in Ćmielów. Give **two** details.*

(2 x 3 m)

Any **two** of:

- there is a fountain there
- the fountain looks like a coffee set
- there are 20 benches there
- the benches are cup shaped
- there is water pouring into one of the coffee cups (from the coffee pot)
- there is a sugar bowl there

APPENDIX 1

Modified Marking Scheme

A modified marking scheme is applied to the work submitted by candidates who have been granted one or a combination of the following arrangements:

- a recorded version of written work
- use of a computer with the spell-check facility enabled
- use of a scribe
- waiver in relation to spelling and grammar.

For Polish Leaving Certificate Ordinary Level this means that errors in spelling and in certain grammatical elements such as incorrect cases and conjugations are not penalised.

Reading Comprehension and Written Production

Spelling: Do not underline words that are misspelt even when pronunciation is affected.

Grammar: The grammatical elements which are not to be penalised can be judged by imagining that you are hearing the answer as a recording. Only mistakes that would be picked up when listening should be penalised.

APPENDIX 2

CD SCRIPT

Wywiad z Adamem Wajrakiem – dziennikarzem i przyrodnikiem

- Jak długo mieszka pan w Puszczy Białowieskiej?

- Do puszczy trafiłem pod koniec lat dziewięćdziesiątych. Mieszkam tu już 27 lat.

- Z jakiego powodu przeprowadził się pan do miejsca tak odległego od cywilizacji?

- Moja żona, która jest biologiem, chciała prowadzić tutaj badania. Poza tym to naprawdę fascynujące miejsce! Urzekło mnie już w czasach studenckich.

- W jednym z wywiadów powiedział pan, że musiał się pan do życia w puszczy przyzwyczaić. Do czego na przykład?

- Do nowych prac. Wiele musiałem się nauczyć, na przykład: koszenia trawy czy rąbania drzewa... Sam naprawiam dach, maluję płot, sprzątam szopę... Tak, do życia wiejskiego i związanych z nim wyzwań musiałem się przyzwyczaić. Jestem przecież dziennikarzem, piszę artykuły do gazety. To moje główne źródło dochodu.

- Jak wygląda pana typowy dzień?

- Budzę się przed świtem i idę do lasu, obserwuję przyrodę. Około ósmej jem śniadanie, a potem zabieram psa - Lolka - na spacer. Kolejnych kilka godzin spędzam na pisaniu artykułów do prasy. Wieczorami wraz z żoną dzielimy się wrażeniami z minionego dnia.

- Kiedy, pana zdaniem, najlepiej wybrać się na wycieczkę do Puszczy Białowieskiej?

- Najbardziej polecam okres od jesieni do wiosny, choć jest tu pięknie przez cały rok.

- Jakie zwierzęta widuje pan na co dzień ?

- Najczęściej żubry, wilki, lisy i jelenie. Spotykam też borsuki, nornice i myszołowy.

- A czy jakieś zwierzęta wyginęły w puszczy?

- Niestety tak. Nie zobaczymy już na przykład niedźwiedzia, czajki czy głuszca.

- Co pan robi dla puszczy?

- Nie używam samochodu. Jeżdżę tylko na rowerze.

Kazimierz Dolny

Kazimierz Dolny to uroczne miasto w województwie lubelskim, położone nad brzegiem Wisły. W tym mieście, nazywanym *perłą polskiego renesansu*, organizuje się wiele wydarzeń kulturalnych. Jednym z najważniejszych i najbardziej wyczekiwanych jest Festiwal Filmu i Sztuki *Dwa Brzegi*. Odbywa się on co roku, na przełomie lipca i sierpnia. Festiwal ten przyciąga do Kazimierza Dolnego mnóstwo turystów. Podczas tej imprezy artystycznej można zobaczyć filmy fabularne, dokumentalne i animowane z różnych krajów świata.

Odbywają się wtedy również liczne warsztaty i wystawy. Na szczególną uwagę zasługują warsztaty: sztuki ulicznej, jogi czy pszczelarskie. Festiwal *Dwa Brzegi* jest nie tylko doskonałą okazją do obejrzenia nowych filmów czy udziału w wielu kulturalnych projektach, ale także do odwiedzenia Kazimierza Dolnego. Miasto to słynie z ciekawych muzeów, galerii sztuki oraz przytulnych kawiarni i restauracji. W czasie festiwalu organizowane są także wydarzenia kulinarne, podczas których można spróbować smacznych, miejscowych wypieków, takich jak: koguta z ciasta czy oponki z różnymi dodatkami.

Recenzja książki

Książka pod tytułem *Jowita zostaje. Historia dziesięciu dni ruchu studenckiego* powstała pod wpływem wydarzeń, które miały miejsce w Poznaniu w grudniu 2023 roku. Władze Uniwersytetu imienia Adama Mickiewicza zamierzały wówczas sprzedać akademik *Jowita*. Studenci nie chcieli się na to zgodzić, ponieważ straciliby miejsca zamieszkania. W formie sprzeciwu zajęli dom studencki *Jowita* i przebywali w nim przez dziesięć dni. W tym czasie prowadzone były rozmowy między władzami uniwersytetu a studentami.

Na szczęście akademik udało się uratować. Po zakończeniu protestu powstała książka *Jowita zostaje*. Spełnia ona rolę kroniki tamtych dni. Jak przyznają autorzy, czyli studenci uczestniczący w tej akcji, książka ma dla nich znaczenie informacyjne. Zawiera instrukcje, program działań, korespondencję studentów z władzami uczelni, wywiady z uczestnikami strajku. Ponadto są w niej także różne artykuły i eseje, wiele zdjęć, projekty ulotek i plakatów. Książka liczy ponad pięćset stron! W przedmowie autorzy napisali, że zależy im na tym, by kolejne pokolenia młodych mogły sięgać po podobne źródła, by uczyć się, jak zwyciężać w walce o swoje prawa.

W przeprowadzonych rozmowach studenci podkreślali, że chodzi im o bezpieczeństwo socjalne studiujących oraz o to, by każdy miał dostęp do edukacji. Utrata akademika oznaczałaby wyższe koszty utrzymania, a co za tym idzie, więcej godzin spędzonych w pracy, a mniej poświęconych na rozwój osobisty. A przecież studia to także czas na realizowanie swoich pasji. Książka ta spotkała się z entuzjastycznym odbiorem zarówno wśród studentów, jak ich rodziców i nauczycieli. Po jej wydaniu w wielu miastach uniwersyteckich zaczęły powstawać organizacje, których celem jest ochrona praw studenckich.

Dmuchane meble

Niezwykłą technologię dmuchania dwuwarstwowej, płaskiej blachy wymyślił polski projektant Oskar Zięta. Stworzył stołki, które kupuje się zwinięte w rolkę. Rolka jest na tyle mała, że mieści się w torbie na zakupy. Aby powstał stołek, trzeba tę formę napompować przy pomocy ręcznej pompki. Każdy egzemplarz przybiera oryginalną formę, ponieważ metal nigdy nie wygina się w ten sam sposób. Metalowe stołki, na początku tylko srebrne, teraz są już dostępne w wielu kolorach.

Produkt Oskara Zięty, pomimo że jest najlżejszym krzesłem na świecie, zdecydowanie można określić: solidnym, wytrzymałym i długowiecznym. Badania wykazały, że odkształci się dopiero pod ciężarem dwóch ton. Laserowo wycinana stal jest wydajna w produkcji i nadaje się do recyklingu. Zainteresowanie metalem odziedziczył pan Zięta po dziadku, który z zawodu był kowalem. Stołek Plopp, czyli „polski ludowy obiekt pompowany powietrzem”, przyniósł autorowi sławę i liczne nagrody. Mebel trafił do Centrum Pompidou jako jedno z dwunastu krzeseł, które zmieniły oblicze współczesnego wzornictwa.

Wiadomości

1. W listopadzie ubiegłego roku reprezentacja Polski kobiet w Amp Futbolu, czyli piłce nożnej kobiet po amputacji nogi, pokonała Kenię w meczu o trzecie miejsce mistrzostw świata. To pierwszy mundial kobiecy w tej kategorii, co sprawia, że sukces Polek staje się historycznym momentem dla polskiego sportu. W emocjonującym meczu Polska wygrała z Kenią jeden zero.
2. Na gdańskim dworcu miała miejsce niecodzienna uroczystość. Odsłonięto tam rzeźbę kota - Ryśka. Na uroczystości był i kot, i jego właścicielka – pani Patrycja Makowska. Podczas wywiadu powiedziała, że przygarnęła Ryśka ze schroniska dla zwierząt i od razu bardzo pokochała. Jak widać, z wzajemnością! W ubiegłym roku pracownicy dworca zauważyli, że kot regularnie odprowadza do pociągu swoją właścicielkę, po czym siada na ławce i czeka aż pociąg odjedzie. Wierność kota została uhonorowana pięknym pomnikiem.

3. Centrum Nauki Kopernik prowadzi warsztaty „Odkryjmy to!”. Odbývają się one w małych miejscowościach. W weekendy, w lokalnych bibliotekach, domach kultury, centrach sportowych czy szkołach – edukatorzy z Kopernika pokazują dorosłym, jak poprzez wspólne eksperymentowanie odkrywać z dzieckiem świat nauki. Zaletą projektu jest to, że do eksperymentowania nie potrzeba zaawansowanego technologicznie i kosztownego sprzętu. Po zakończeniu warsztatów uczestnicy otrzymują darmowy zestaw do eksperymentowania z dzieckiem w domu.

4. W Ćmielowie miało miejsce uroczyste otwarcie Porcelanowego Rynku. W jego centrum jest fontanna przypominająca serwis do kawy. Dookoła niej znajduje się dwadzieścia ławeczek w kształcie filiżanek. Do jednej z nich spływa woda z czajniczka. Jest też oczywiście cukiernica. Filiżanki, które zdobią Ćmielowski rynek, zostały wykonane zgodnie ze wzorem, który powstał jeszcze przed II wojną światową. Zlecił go ówczesny prezydent Rzeczypospolitej - Ignacy Mościcki.

